

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 8. maijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 55/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumu Nr. 232 “Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2017./2018. mācību gadā” (turpmāk – noteikumi Nr. 232) 7.2. un 8.2.1. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 111. un 112. pantam un par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Noteikumu Nr. 232 7.2. apakšpunkts noteic, ka obligātais centralizētais eksāmens notiek latviešu valodā (rakstiski) 2018. gada 22. maijā, bet 8.2.1. apakšpunkts noteic, ka izglītojamā izvēlētajā mācību priekšmetā – informātikā (kombinēti) – rakstu daļā eksāmens notiek 2018. gada 21. maijā, bet praktiskā daļā 21. un 22. maijā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem). Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums izvērtēt Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka jēdziens „aizskar” ietverts likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no sūdzības vispārības labā. Tas prasa, lai pastāvētu pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka ir izglītojamais un ar apstrīdētajām normām paredzētā divu eksāmenu kārtošana bez vismaz dienas pārtraukuma radīs viņam organisma pārslodzi (stresu), apdraudot Satversmes 111. pantā noteiktās tiesības uz veselību. Lai izvairītos no šāda apdraudējuma, Pieteikuma iesniedzējam būtu jākārt eksāmens informātikā 2018. gada 25. jūnijā Rīgā. Tā kā Pieteikuma iesniedzējs dzīvo ārpus Rīgas, viņam būšot jāsedz gan ceļa, gan arī naktsmītnes izdevumi, jo būs nepieciešams ierasties Rīgā vienu dienu agrāk, lai pietiekami atpūstos pirms eksāmena. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējam radīšoties finanšu izdevumi, bet tas pārkāpjot Satversmes 112. pantā minētās tiesības iegūt vidējo izglītību bez maksas.

No minētās Pieteikuma iesniedzēja argumentācijas izriet, ka gadījumā, ja tas var kaitēt viņa veselībai, Pieteikuma iesniedzējam ir iespēja kārtot informātikas eksāmenu arī 2018. gada 25. jūnijā, kas novērš to, ka informātikas un latviešu valodas eksāmeni viņam būtu jākārt bez vismaz dienas pārtraukuma. Tādējādi nav pamatots, ka tieši apstrīdētās normas, bet nevis Pieteikuma iesniedzēja rīcība, radīs viņam Satversmes 111. pantā ietverto pamattiesību aizskārums.

Savukārt Satversmes 112. pantā noteikto pamattiesību aizskārums Pieteikuma iesniedzējs saskata nevis ar apstrīdētajām normām noteiktajā eksāmenu norises kārtībā, bet gan informātikas eksāmena kārtšanā 2018. gada 25. jūnijā Rīgā. Proti, Pieteikuma iesniedzēja ieskatā tieši kārtība, ka informātikas eksāmenu esot paredzēts kārtot papildu termiņā Rīgā, aizskar viņa pamattiesības iegūt vidējo izglītību bez maksas. Taču apstrīdētās normas šādus jautājumus neregulē. Savukārt tādu tiesību normu, kas paredzētu eksāmena kārtšanu papildu termiņā vai noteiktu, ka šāds eksāmens jākārt tieši Rīgā, atbilstību Satversmei Pieteikuma iesniedzējs nav

apstrīdējis. Ņemot vērā minēto, Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis arī Satversmes 112. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 55/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš